

Full gass for vind?

Av Ådne Naper (SV) / Klassekampen 15. juni 2020

Fornybar energi fra vindkraft var med å lukke døra for gasskraftverk i Norge. Må vi åpne døra på ny? Vi trenger et regelverk som sikrer lokal forankring for vindkraft. Rett og slett fordi klimaet ikke tåler en ny runde med gasskraft. Eller importert kullkraft.

I Norge har alltid debatten om kraftforsyning gått hett. Uenigheten har til og med ført til bytte av regjering, statsminister og standpunkt. Kjell Magne Bondevik gikk av som statsminister på saken om gasskraftverk i 2000. Da han ble statsminister på nytt året etter, gikk han med på å bygge gasskraftverk på både Kårstø og Melkøya. Frykten for konsekvensene av strømbrudd og brått kraftunderskudd ble for stor.

For hvor viktig er det ikke for hele landet – og for enhver regjering – å sikre kraftforsyning til befolkningen? Og å kunne gi forsyningsgaranti til investorer og industri?

Gasskraft ble likevel aldri verken nødvendig eller lønnsomt. Og godt er det, for om vi den gang bant forbruket vårt opp til sterkt forurensende gasskraftverk, ville kampen for grønn omstilling og nødvendige kutt i klimagassutslipp vært enda tyngre i dag.

En viktig årsak til at spådommen om nødvendig gasskraftverk aldri har slått til, er større investeringer i vindkraft og småkraft som følge av elsertifikatordningen. For det er tilsiget av strøm fra vindkraft og småkraft som det siste tiåret har demmet opp for veksten i forbruk av strøm. Sammen med en gradvis utbedring av distribusjonsnett, har det gjort at vi ikke lenger frykter akutte konsekvenser av strømbrudd og underskudd på samme måte som før.

Men der vi en gang løste både et klima -og et kraftproblem ved hjelp av vindkraft og småkraft, er løsningen i dag blitt gjenstand for konflikten. For kraftforbruket har fortsatt å øke, og det skaper press på ytterligere utbygginger. Da har vi et valg om å produsere selv, eller importere fra andre. Om vi ikke vil ha vindkraft, kan det hende vi i stedet må importere kullkraft fra Europa, eller finne fram igjen gamle planer om gasskraftverk. Ønsker vi virkelig det?

Elsertifikatordningen har gitt investeringer i fornybar energi, men har ikke sikret nødvendig lokal forankring for kraftutbygging. Denne lokale forankringen må sikres i et nytt konsesjonssystem for vindkraft. Konfliktnivået ved utbygginger er i dag skyhøyt.

Investeringer i fornybar energi er risikabelt. Samtidig er vilkårene for å investere i olje og gass blitt veldig gode. I dag sier de fleste kommuner tvert nei til vindkraft, gjerne med en begrunnelse i naturvern. Samtidig som store naturområder omdisponeres til hyttefelt og datalagringscentre.

Forbruk og forurensing er i dag god butikk. Fornybar energi er risikosport. Dette må snus. Derfor må konsesjonssystemet for vindkraft bidra til å gjøre fornybar energi attraktivt for kommuner og lokalsamfunn. Rett og slett fordi klimaet ikke vil tåle utslipp fra nye gasskraftverk og kullfyrte reserveløsninger.

aadne.naper@vtfk.no